

Història i Teoria de la Crítica d'Art (20042)

Titulació/estudi: Grau en Humanitats

Curs: 3r

Trimestre: 3r

Nombre de crèdits ECTS: 5

Hores de dedicació de l'estudiant:

Llengua o llengües de la docència: castellà

Professorat: Núria Fernández Rius

1. Presentació de l'assignatura

Crítics, artistes, públics i exposicions. Funcions de la crítica d'art en el segle XIX:

Es tracta d'una assignatura optativa de tercer i quart curs del Grau en Humanitats (perfil d'Art) que agafa la crítica d'art com l'element a través del qual estudiar la producció artística del segle XIX. Parteix d'un concepte de crítica d'art no com a gènere literari o com a "recreació textual" de l'obra artística, sinó com a element fonamental en la constitució de la vida pública de les obres d'art i per tant en la del seu sentit i valor. Crítica i obra d'art estan incloses en el nou marc històric de la modernitat, relacionades amb l'emergència del nou públic burgès i de noves modalitats de l'experiència i de les pràctiques artístiques. Els artistes, els crítics i les seves audiències formen part d'una xarxa en reconstitució constant lligada, de forma dialèctica, a condicions socials, ideològiques i polítiques canviants.

L'assignatura té una aproximació teòrica i històrica al fenomen de la crítica d'art. Se centra en el desenvolupament adquirit en el segle XIX, concretament durant la segona meitat. La crítica té una especial rellevància en la vida artística a França, tenint en

compte la seva relació amb les institucions i el mercat de l'art, així com amb els llocs materials i simbòlics per al seu consum (des dels museus i les galeries fins a les pàgines de premsa especialitzada). A través d'aquest entramat s'estudiarà l'eclosió de l'art modern a França —de Courbet a Monet, del Realisme a l'Impressionisme i el Naturalisme—, les tensions que la incipient avantguarda manté amb les institucions oficials, i les diverses orientacions en què s'inscriu la seva recepció pública i privada.

Un cas concret permet estudiar aquest context de l'aparició de la “modernitat” entre artistes, crítics, galeristes i col·leccionistes: el d'Émile Zola, en la seva doble condició de novel·lista i de crític d'art. Els coneixements desenvolupats a les sessions plenàries seran analitzats a partir de la seva novel·la d'artista *L'Obra (L'oeuvre)*, de 1886.

L'assignatura no oferirà un recorregut enciclopèdic per la història de crítica d'art des de la seva aparició al segle XVIII. L'anàlisi de determinats temes constitutius de la crítica d'art és instrumental per abordar l'estudi de la modernitat artística en la seva primera fase de la segona meitat del segle XIX.

Prerequisites:

Els estudiants que cursin aquesta assignatura hauran d'haver superat satisfactòriament els cursos obligatoris d'història i teoria de l'art del primer i el segon curs de Grau, especialment el d'Art del segle XVIII i XIX, que és el que s'hi relaciona més directament. En alguns casos s'haurà cursat també Art Contemporani. Els coneixements bàsics sobre l'art dels segles XVIII i XIX es donen per adquirits (estils, autors, motius...). També es pressuposa que l'estudiant està familiaritzat amb les grans qüestions de la història i la cultura de l'època, sobretot les relacionades amb l'estètica, la literatura i la història política.

Totes les optatives relatives a art del segle XIX i del segle XVIII, així com les de Teoria de l'Art de l'itinerari d'Art, serien complements d'aquesta assignatura.

Des del punt de vista teòric i metodològic, aquesta assignatura s'acull als supòsits de la història social de l'art i aborda l'obra d'art des de la seva base material i des de la seva entitat estètica. Per a ella, tota creació artística interactua, com en un sistema complex, amb la societat en què es produeix, que contribueix per la seva part a donar-li sentit i

visibilitat. La crítica d'art és un dels mecanismes privilegiats en aquests processos dialèctics.

És indispensable la capacitat lectora en anglès. Fins on sigui possible, es proporcionaran traduccions al castellà i, si no, a l'anglès, de textos en francès, sobretot fonts. Tanmateix, es recomanen unes nocions mínimes de francès llegit.

2. Competències a assolir

Competències generals	Competències específiques
1. Capacitat d'anàlisi i síntesi de textos complexos.	1. Reconèixer, situar i analitzar obres d'art de la segona meitat del segle XIX.
2. Obtenció i gestió adequada de la informació.	2. Caracteritzar els elements bàsics, d'ordre estilístic, iconogràfic i teòric, del Realisme, l'Impressionisme i el Naturalisme.
3. Interrelació entre coneixements concrets i coneixements teòrics.	3. Conèixer les bases teòriques dels moviments realista, impressionista i naturalista, els textos principals i els autors més rellevants.
4. Plantejament raonat de temes d'investigació.	4. Analitzar un text històric, crític, teòric, biogràfic, etc., tot relacionant-lo amb el context en què es produí, el lector a qui va dirigit i el mitjà en què va aparèixer.
5. Transmissió oral i escrita dels coneixements adquirits, en el to, lèxic i forma apropiats al nivell acadèmic universitari.	5. Analitzar obres d'art d'aquest període des dels punts de vista formal i iconogràfic junt amb el de la intenció de l'artista, la funció social i el context ideològic i cultural en què va ser creada.
6. Interpretació crítica de dades de menes diverses (textuals, icòniques, etc.)	6. Relacionar la imatge artística amb el text literari o crític i distingir les diverses modalitats del vincle entre text i imatge (descripció, interpretació, valoració...).
7. Elaboració individual dels coneixements obtinguts en el procés d'investigació i formulació de conclusions.	
8. Treball en equip.	
9. Sentit de l'argumentació, és a dir, defensa o justificació oral i escrita d'una determinada posició.	
10. Raonament crític. Autonomia en	

l'aprenentatge i la gestió de coneixements.	7. Capacitat de manejar diferents registres d'interpretació d'obres i textos, sobretot dels que són presents en la historiografia recent.
11. Autonomia en l'aprenentatge i la gestió de coneixements.	
12. Autonomia en la investigació i en l'ampliació de coneixements.	

3. Continguts

- Teoria, crítica i història de l'art: diferències i vasos comunicants.
- La crítica i les institucions de l'art del segle XIX: l'Acadèmia, els Salons, els museus i les Escoles de Belles Arts.
- L'obra d'art en l'esfera pública. El públic modern, el mercat de l'art i la crítica. La funció del crític: legitimació i mediació.
- Crítics d'art i artistes: convergències i divergències durant el segle XIX. La carrera de l'artista i la crítica d'art.
- Art oficial versus art independent: l'estratègia de la confrontació i l'escàndol i el paper dels crítics. Exposicions, contraexposicions i galeries privades. L'art del manifest artístic.
- Art i literatura: la crítica dels literats. Salons i altres escrits sobre art de Stendhal a Émile Zola. Crítics i novel·listes davant els dilemes de la carrera professional.
- La crítica d'art en l'adveniment d'un art modern: Manet entre Baudelaire i Zola. El repte dels impressionistes al sistema artístic oficial.

*La versió íntegra amb els apartats 4. Avaluació, 5. Bibliografia i recursos didàctics i 7. Programació d'activitats està disponible en la versió original.